Parlament Europejski
2019–2024

Komisja Kultury i Edukacji

2023/2003(INI)

28.8.2023

PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie wdrażania programu „Kreatywna Europa” na lata 2021–2027
(2023/2003(INI))

Komisja Kultury i Edukacji

Sprawozdawca: Massimiliano Smeriglio

SPIS TREŚCI

Strona

UZASADNIENIE – STRESZCZENIE FAKTÓW I USTALENIA 3

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO 16

ZAŁĄCZNIK: WYKAZ PODMIOTÓW LUB OSÓB, OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA OTRZYMAŁ INFORMACJE 22

UZASADNIENIE – STRESZCZENIE FAKTÓW I USTALENIA

1. Wprowadzenie

Celem sprawozdania w sprawie wdrażania programu „Kreatywna Europa” na lata 2021–2027 jest ocena i ewaluacja wdrożenia rozporządzenia (UE) 2021/818 ustanawiającego program Kreatywna Europa (2021–2027)[1], które weszło w życie dnia 1 stycznia 2021 r.
Opierając się na dostępnych danych, w niniejszym sprawozdaniu zawarto ocenę obejmującą lata 2021 i 2022. Zgodnie z art. 21 rozporządzenia nie później niż do dnia 31 grudnia 2024 r. Komisja przeprowadzi ewaluację śródokresową programu i przekaże Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie z ewaluacji nie później niż sześć miesięcy po jej przeprowadzeniu.

„Kreatywna Europa” jest bezpośrednim funduszem Unii Europejskiej zapewniającym wsparcie dla sektora kultury i sektora kreatywnego[2] (CCSI), które mają wewnętrzną wartość kulturową i społeczną oraz wywierają znaczący wpływ na gospodarkę, przyczyniając się zarówno do bezpośredniego, jak i pośredniego wzrostu zatrudnienia i wzrostu gospodarczego. W tym kontekście wsparcie ma kluczowe znaczenie dla ochrony różnorodności kulturowej i wzmocnienia konkurencyjności. Dlatego ważne jest, aby program „Kreatywna Europa” pozwolił stawić czoła stojącym przed tymi sektorami wyzwaniom – nasilonym przez skutki pandemii COVID-19 i rosyjskiej agresji na Ukrainę.

Nowy program zachowuje strukturę poprzedniego i składa się z trzech komponentów: komponent MEDIA obejmujący sektor audiowizualny; komponent KULTURA obejmujący wszystkie sektory kultury i sektory kreatywne, z wyłączeniem sektora audiowizualnego; komponent MIĘDZYSEKTOROWY łączący działania we wszystkich sektorach kultury i sektorach kreatywnych, w tym w mediach informacyjnych, a także wsparcie dla biur programu „Kreatywna Europa”. Na te trzy komponenty przypada odpowiednio 58 %, 33 % i 9 % puli środków finansowych programu „Kreatywna Europa”. Struktura niniejszego sprawozdania opiera się na trzech filarach odzwierciedlających strukturę programu.

W celu realizacji programu Komisja Europejska, jako instytucja odpowiedzialna za wdrażanie jego aspektów politycznych, przydzieliła funkcje następującym organom:

- Dyrekcja Generalna ds. Edukacji, Młodzieży, Sportu i Kultury (DG EAC) zarządza komponentem KULTURA programu;

- Dyrekcja Generalna ds. Sieci Komunikacyjnych, Treści i Technologii (DG CNECT)

[1] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex%3A32021R0818
[2] Sektor kultury i sektor kreatywny (CCSI) obejmują między innymi architekturę, archiwa, biblioteki i muzea, rzemiosło artystyczne, sektor audiowizualny (w tym film, telewizję, gry wideo i multimedia), materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe, projektowanie (w tym projektowanie mody), festiwale, muzykę, literaturę, sztuki performatywne (w tym teatr i taniec), książki i działalność wydawniczą, radio i sztuki wizualne.

zarządza komponentem MEDIA programu;

- Dyrekcja Generalna do Spraw Gospodarczych i Finansowych (DG ECFIN) koordynuje i prowadzi wdrażanie InvestEU, w ścisłej współpracy z odpowiednimi dyrekcjami generalnymi ds. polityki, a w przypadku Media Invest z DG CNECT;

- Dyrekcja Generalna ds. Komunikacji (DG COMM) zajmuje się ogólnymi kwestiami dotyczącymi komunikacji w programie;

- Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury (EACEA) odpowiada za zarządzanie bezpośrednie programem w ramach odpowiedzialności politycznej Komisji[3];

- Komitet ds. Programu Kreatywna Europa, utworzony w 2011 roku, udziela pomocy i wsparcia Komisji Europejskiej. Ponadto komitet ten wydaje opinię na temat rocznego programu prac Komisji zgodnie z rozporządzeniem nr 182/2011.

Sieć biur programu „Kreatywna Europa" pełni funkcję organów doradczych. Ich misją jest promowanie programu, przekazywanie informacji i wytycznych potencjalnym wnioskodawcom, a także wspieranie współpracy transgranicznej i zapewnienie właściwego rozpowszechniania przyznanego finansowania i wyników uzyskanych w poszczególnych krajach. Do tej pory utworzono 40 biur, a od czerwca 2023 r. ze środków programu finansowane jest także w pełni biuro w Ukrainie[4].

Przygotowując niniejszy projekt sprawozdania, sprawozdawca wykorzystał ustalenia ze spotkań z DG EAC i DG CNECT, a także szerokich konsultacji i spotkań z zainteresowanymi stronami i biurami krajowymi. Uwzględniono również informacje zebrane podczas spotkania kontrsprawozdawców z zainteresowanymi stronami. Po spotkaniu otrzymano 20 pisemnych opinii, w tym kilka opinii od zainteresowanych stron, które nie mogły uczestniczyć w spotkaniu z kontrsprawozdawcami.

Informacje i zalecenia zebrane w niniejszym sprawozdaniu opierają się również na następujących źródłach pisemnych:

- badanie „The early implementation of the 2021–2027 EU programmes Erasmus +, Creative Europe, European Solidarity Corps and Citizens, Equality, Rights and Values (Strand 3)" przeprowadzone przez Biuro Analiz Parlamentu Europejskiego (EPRS), opublikowane w lipcu 2023 r.;
- badanie „EU funding programmes for 2021–2027 in Culture, Media, Education, Youth and Sport: first lessons, challenges and future perspectives:Creative Europe"

[3] EACEA jest odpowiedzialna za ustanowienie wymogów dotyczących monitorowania i oceny projektów. W rozporządzeniu 2021/818 ustanowiono zupełnie nowy zestaw wskaźników programu (w załączniku II). Jak dotąd nie są dostępne dane za okres 2021–2027.

[4] Dzięki zmianie w programie prac na 2023 r. dotyczącym realizacji programu „Kreatywna Europa" biuro programu „Kreatywna Europa" w Ukrainie otrzyma 28 830 EUR.

przeprowadzone przez Departament Tematyczny ds. Polityki Strukturalnej i Polityki Spójności, opublikowane w lipcu 2023 r.

2. Główne nowości w programie „Kreatywna Europa” na lata 2021–2027

Podobnie jak w przypadku poprzedniej edycji programu „Kreatywna Europa” ma dwa ogólne cele. Z jednej strony program ma na celu ochronę i promowanie bogactwa i różnorodności europejskiego dziedzictwa kulturowego i językowego, a z drugiej – zwiększenie potencjału gospodarczego sektora kultury i sektora kreatywnego. Te dwa cele ogólne uzupełniają trzy cele szczegółowe[5], które odnoszą się do trzech komponentów.

W porównaniu z poprzednim programem (2014–2020) obecny przewiduje kilka nowości, które mają przyczynić się do ożywienia sektora kultury i sektora kreatywnego po skutkach COVID-19, wspierając wysiłki podejmowane w tych sektorach na rzecz poprawy integracji, cyfryzacji i zrównoważonego rozwoju. W tym celu na realizację programu przeznaczono **łączny budżet w wysokości 2,44 mld EUR[6]** na lata 2021–2027, co stanowi wzrost o 68 % w porównaniu z programem na lata 2014–2020. Ten wzrost budżetu jest wyrazem zaangażowania Unii Europejskiej w zapewnienie pomocy tym sektorom w odbudowie i zwiększaniu odporności w nadchodzących latach.

Działania objęte nowym programem opierają się na **przekrojowych priorytetach** włączenia społecznego, równości – z naciskiem na równowagę płci – oraz zazieleniania. W programach prac na lata 2021 i 2022 szczególną uwagę poświęcono wymiarowi włączenia społecznego, a także równowadze płci. Pod tym względem szczególną uwagę zwraca się na wnioskodawców przedstawiających konkretne strategie mające na celu zapewnienie równowagi płci i inkluzywności. W komponencie KULTURA włączenie społeczne traktowane jest jako priorytet zarówno w programie współpracy, jak i przez sieci, podczas gdy w programie mobilności wprowadzono dopłaty uzupełniające dla uczestników ze specjalnymi potrzebami[7]. W 2022 r. po raz pierwszy w programie szkoleń komponentu MEDIA wprowadzono moduł mentorski w celu zwiększenia różnorodności i równowagi płci w branży.

---

[5] Program ma następujące trzy cele szczegółowe: a) zwiększanie współpracy artystycznej i kulturowej na szczeblu europejskim, tak aby wspierać tworzenie europejskich utworów, wzmacniać gospodarczy, społeczny i zewnętrzny wymiar europejskiego sektora kultury i sektora kreatywnego oraz wzmacniać innowacyjność i mobilność w obu sektorach; b) promowanie konkurencyjności, skalowalności, współpracy, innowacyjności i zrównoważoności, w tym poprzez mobilność, w europejskim sektorze audiowizualnym;c) promowanie współpracy politycznej i działań innowacyjnych wspierających wszystkie komponenty programu oraz promowanie zróżnicowanego, niezależnego i pluralistycznego środowiska medialnego i umiejętności korzystania z mediów, a tym samym propagowanie swobody ekspresji artystycznej, dialogu międzykulturowego i włączenia społecznego.

[6] Pula środków finansowych na lata 2021–2027 wynosi 1,8 mld EUR, z czego 600 000 mln EUR stanowi dodatkowy wkład pochodzący z NextGeneration EU.

[7] W latach 2021–2022 w ramach programu projektów opartych na współpracy w przypadku ok. 20 % wybranych projektów włączenie społeczne stanowi pierwszy lub drugi priorytet, co odpowiada ponad 100 sfinansowanym projektom.

Zrównoważenie środowiskowe pozostaje jednym z priorytetów programu i wymienia się je we wszystkich zaproszeniach do składania wniosków; w programie nie wspiera się jednak bezpośrednio działań na rzecz łagodzenia zmian klimatu. Prawie wszystkie wnioski składane w ramach komponentu MEDIA muszą obejmować strategię poprawy zazielenienia branży (z wyjątkiem trzech działań, w przypadku których nie ma to zastosowania[8]). W 2022 r. w działaniu „Talenty i umiejętności" zaproponowano skupienie się na zazielenianiu w celu poprawy umiejętności ekologicznych w branży audiowizualnej. Znaczenie i jakość tych strategii zostały następnie poddane ocenie pod kątem kryteriów udzielenia zamówienia. Projekty, w których zachęca się sektory do przyjmowania bardziej przyjaznych dla środowiska praktyk i modeli biznesowych, otrzymują również wsparcie ze środków komponentu KULTURA, w szczególności w ramach projektów współpracy europejskiej i w ramach sieci, w których zrównoważony rozwój jest jednym z priorytetów wybieranych przez wnioskodawców.

Ewaluacje przeprowadzone w latach 2021–2022 pokazują, że prawie wszyscy wnioskodawcy skorzystali z możliwości włączenia do swoich projektów priorytetów przekrojowych. Obecnie struktura zaproszeń do składania wniosków pozwala na elastyczność, dzięki czemu beneficjenci projektów mogą zdecydować, w jaki sposób włączyć te nowe priorytety do swoich projektów. Z zaleceń kilku zainteresowanych stron wynika jednak, że program funkcjonowałby lepiej, gdyby beneficjenci mogli skupić się na jednym działaniu włączającym jako priorytecie, zamiast przeznaczać środki na uwzględnienie wszystkich priorytetów, co może być mniej skuteczne i nieproduktywne.

Uproszczenie administracyjne i dostępność są kluczowymi elementami wprowadzonymi w obecnym programie w celu poszerzenia uczestnictwa różnych podmiotów działających w sektorze kultury i sektorze kreatywnym oraz zmniejszenia obciążeń administracyjnych związanych z powiązanymi procedurami. Od 2021 r. obowiązują wyższe stopy współfinansowania projektów współpracy, a także kilku działań objętych komponentem MEDIA, w celu ułatwienia udziału mikro- i małych organizacji. Począwszy od 2021 r. w programie przewidziano wdrożenie następujących środków upraszczających:

- szersze zastosowanie płatności ryczałtowych, z naciskiem na rezultaty i wyniki, a nie wydatki;
- uproszczona weryfikacja zdolności finansowej;
- zastosowanie zobowiązań budżetowych w przypadku rat wieloletnich, co zapewnia długoterminowe wsparcie przy jednoczesnym zmniejszeniu obciążeń administracyjnych;
- wprowadzenie korporacyjnego systemu e-Grant, który ma na celu przyspieszenie procedur administracyjnych związanych z zarządzaniem dotacjami.

2.1 *Komponent* KULTURA

[8] Są to następujące działania: dystrybucja filmów europejskich, sprzedaż filmów europejskich i inicjatywa Films on the move.

Komponent KULTURA wzmocniono dzięki zwiększeniu budżetu na program platformy, wprowadzeniu dotacji dla podmiotów kulturalnych oraz nowego programu dla artystów, twórców i osób zawodowo zajmujących się kulturą w celu ułatwienia ich mobilności transnarodowej. Ta ostatnia została przetestowana w poprzednim programie w projekcie pilotażowym I-Portunus. Pozwolił on na objęcie programem mobilności podmioty goszczące artystów, które mogą nie mieć środków na przyciągnięcie międzynarodowych talentów. To działanie na rzecz mobilności, w pełni wdrożone w 2023 r., umożliwia wspieranie działalności „artystów rezydentów" i innych rodzajów działań kulturalnych związanych z konkretnym miejscem, organizowanych dla społeczności lokalnych i we współpracy z nimi. Kolejną nową cechą tego komponentu jest sektorowe i ukierunkowane podejście uzupełniające instrumenty horyzontalne o coroczne działania koncentrujące się na specyficznych potrzebach sektorowych w zakresie muzyki, książek, architektury, dziedzictwa kulturowego, wzornictwa, mody i turystyki kulturalnej. W ramach tego komponentu wspiera się również znak dziedzictwa europejskiego i przyznaje szereg nagród w odpowiednich sektorach[9]. Program projektów opartych na współpracy pozostaje filarem komponentu KULTURA, zawiera on jednak kilka istotnych nowych elementów. Obejmują one zaproszenia do realizacji projektów w trzech różnych rozmiarach (małych, średnich i dużych) oraz zwiększenie stóp współfinansowania, zwłaszcza w przypadku małych projektów[10].

2.2 Komponent MEDIA

Komponent MEDIA wzmocniono dzięki usystematyzowaniu priorytetów nowego programu wokół czterech różnych klastrów (treści, biznes, publiczność i wsparcie polityczne) w celu zapewnienia większej elastyczności wspieranych działań, a także zachęcania do współpracy wzdłuż audiowizualnego łańcucha wartości. Ponadto komponent MEDIA charakteryzuje się jeszcze większą europejską wartością dodaną dzięki szerszemu uczestnictwu krajów o różnych możliwościach audiowizualnych, a także wspieraniu współpracy transgranicznej. W związku z tym w 2021 r. w ramach programu wdrożono ukierunkowane środki w celu zapewnienia bardziej wyrównanych warunków działania w siedmiu odpowiednich programach[11]. Komponent ten zawiera jeszcze trzy inne istotne nowości. Pierwszą z nich jest nowe szczególne działanie, zainicjowane w 2022 r., mające na celu wspieranie rozwoju gier wideo i treści immersyjnych. Drugą jest uruchomienie, zgodnie z założeniami planu działania na rzecz mediów i sektora audiowizualnego[12], inicjatywy MediaInvest, która jest europejską platformą

[9] Nagroda dla utalentowanych uczestników działania „Muzyka dla Europy" (przyznana 5 artystom w 2023 r.); nagrody w dziedzinie dziedzictwa kulturowego; Europejska Nagroda Literacka; nagroda w dziedzinie architektury współczesnej im. Miesa van der Rohego.

[10] W przypadku małych projektów stopa współfinansowania wynosi 80 %; w przypadku średnich projektów 70 %, a w przypadku dużych projektów 60 %. Dotacje wynoszą odpowiednio 200 000 EUR; 1 mln EUR i 2 mln EUR.

[11] Nowy europejski program wspólnego rozwoju przyczynił się do silnego zróżnicowania konsorcjów produkcyjnych, przy czym 70 % wybranych projektów opiera się na współpracy między krajami o niższych zdolnościach produkcyjnych a innymi krajami. Nowy program dotyczący opracowania minikatalogów europejskich został ukierunkowany na projekty z krajów o niższych zdolnościach audiowizualnych, a wnioski napłynęły z 19 różnych krajów.

[12] Plan działania dotyczący mediów i sektora audiowizualnego

kapitałową mającą na celu pobudzenie inwestycji w produkcję i dystrybucję audiowizualną. Głównym celem tego działania jest uruchomienie prywatnych inwestycji w europejskim przemyśle audiowizualnym, co udało się już zapoczątkować dzięki połączeniu środków z Programu InvestEU i komponentu MEDIA programu „Kreatywna Europa". Trzecią, nową formą finansowania jest działanie Media 360˚, które ma na celu pobudzenie współpracy i synergii między istniejącymi ekosystemami, czego efektem będzie oddziaływanie w całym łańcuchu wartości.

2.3 Komponent MIĘDZYSEKTOROWY

Komponent MIĘDZYSEKTOROWY, zarządzany wspólnie przez DG EAC i DG CNECT, jest najbardziej innowacyjnym komponentem obecnego programu. Po raz pierwszy program obejmuje sektor mediów informacyjnych i promuje działania, w których uwzględnia się transformację cyfrową, a jednocześnie wzmacnia wolne, zróżnicowane i pluralistyczne środowisko medialne. Ponadto w ramach tego komponentu wspierane jest innowacyjne podejście do tworzenia, udostępniania, dystrybucji i promocji treści w sektorze kultury i sektorze kreatywnym za pomocą zupełnie nowego działania o nazwie Creative Innovation Lab. Za pomocą tego komponentu nadal wspiera się tworzenie i działalność biur programu „Kreatywna Europa", a także szerszą współpracę polityczną i działania informacyjne. Wsparcie dla instrumentu rynkowego, jakim jest uruchomiony w 2016 r. system poręczeń na rzecz sektora kultury i sektora kreatywnego, zostało zintegrowane z nowym programem InvestEU w 2021 r.

Kolejnym elementem, który na swój sposób może stanowić niezamierzoną nowość w programie na lata 2021–2027, jest brexit. Nowy program został wdrożony bez udziału Zjednoczonego Królestwa jako państwa członkowskiego UE. W związku z tym kraj ten kwalifikuje się do uczestnictwa jako państwo trzecie. Zjednoczone Królestwo podjęło jednak decyzję o nieuczestniczeniu w obecnym programie, co doprowadziło do zamknięcia brytyjskiego biura programu „Kreatywna Europa". W latach 2014–2019 udział Zjednoczonego Królestwa wiązał się z łącznym wsparciem w wysokości 100 mln EUR (72 mln EUR w ramach komponentu MEDIA i 27 mln EUR w ramach komponentu KULTURA). W tym czasie 609 projektów z udziałem beneficjentów ze Zjednoczonego Królestwa otrzymało około 68 mln EUR[13].

3. Udział państw trzecich

Udział w programie jest otwarty dla państw członkowskich, a także dla szeregu państw trzecich. Te ostatnie obejmują kraje Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu[14] (EFTA), które są częścią Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), kraje przystępujące, kraje kandydujące

[13] „The Impact of Creative Europe in UK 2014–2020" (2021), biuro programu „Kreatywna Europa" w Zjednoczonym Królestwie.
[14] Islandia, Norwegia, Liechtenstein (wszystkie te kraje od 1 stycznia 2021 r.)

i potencjalne kraje kandydujące[15] oraz kraje objęte europejską polityką sąsiedztwa[16]. W przyszłości te kraje trzecie mają stać się pełnoprawnymi uczestnikami programu. Jak przewidziano w art. 9 rozporządzenia, uczestnictwo w komponentach MEDIA i MIĘDZYSEKTOROWYM jest jednak uzależnione od spełnienia określonych wymogów[17] lub należycie uzasadnionego odstępstwa.

W 2021 r. tymczasowe uczestnictwo przyznano następującym państwom trzecim do 31 grudnia 2022 r:

- **Pełne tymczasowe uczestnictwo przyznano:** Albanii, Bośni i Hercegowinie, Czarnogórze, Macedonii Północnej i Serbii.
- **Częściowe tymczasowe uczestnictwo przyznano**: Tunezji, Gruzji i Ukrainie.

Po upływie tego terminu dalsze uczestnictwo tych krajów w komponentach MEDIA i MIĘDZYSEKTOROWYM było uzależnione od przedstawienia dowodów na to, że spełniają one warunki określone w dyrektywie 2010/13/UE (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych). W związku z wysiłkami podejmowanymi w celu stopniowego dostosowania przepisów krajowych przedłużono tymczasowe uczestnictwo do 30 czerwca 2023 r.

W związku z tym do końca czerwca 2023 r:

- trzy kraje[18] przedstawiły wymagane dowody, a ich udział został potwierdzony do 2027 roku;
- okres tymczasowego uczestnictwa został przedłużony w przypadku pięciu krajów[19] do końca 2023 r. w uznaniu postępów poczynionych w kierunku dostosowania.

4. Przegląd pierwszych dwóch lat realizacji programu

[15] Albania, Bośnia i Hercegowina, Kosowo – tylko w przypadku komponentu KULTURA i działania „biura programu »Kreatywna Europa«" (część komponentu MIĘDZYSEKTOROWEGO), Czarnogóra, Macedonia Północna, Serbia, Turcja (rozpoczęto negocjacje w sprawie uczestnictwa w programie „Kreatywna Europa", tylko w przypadku komponentu KULTURA i działania „biura programu »Kreatywna Europa«" (część komponentu MIĘDZYSEKTOROWEGO).

[16] Armenia tylko w przypadku komponentu KULTURA i działania „biura programu »Kreatywna Europa«" (część komponentu MIĘDZYSEKTOROWEGO), Gruzja (tylko w przypadku komponentów KULTURA i MIĘDZYSEKTOROWEGO oraz działań „Talenty i umiejętności", „Europejskie festiwale i sieci festiwali", oraz „Rozwój publiczności i edukacja filmowa" (część komponentu MEDIA), Tunezja tylko w przypadku komponentów KULTURA i MIĘDZYSEKTOROWEGO oraz działań „Talenty i umiejętności", „Europejskie festiwale i sieci festiwali" i „Rozwój publiczności i edukacja filmowa (część komponentu MEDIA), Ukraina tylko w przypadku komponentów KULTURA i MIĘDZYSEKTOROWEGO oraz działań „Talenty i umiejętności", „Europejskie festiwale i sieci festiwali", i „Rozwój publiczności i edukacja filmowa" (część komponentu MEDIA).

[17] Spełnienie warunków określonych w dyrektywie 2010/13/UE zmienionej dyrektywą 2018/1808 (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych).

[18] Bośnia i Hercegowina, Albania i Ukraina.

[19] Czarnogóra, Macedonia Północna, Serbia, Tunezja i Gruzja.

W latach 2021–2022 opublikowano łącznie 67 zaproszeń do składania wniosków w ramach trzech komponentów[20]. W latach tych opublikowano 19 zaproszeń do składania wniosków w ramach komponentu KULTURA, 37 zaproszeń w ramach komponentu MEDIA i 11 w ramach komponentu MIĘDZYSEKTOROWEGO. Średni wskaźnik powodzenia wniosków dotyczących projektów różni się w zależności od komponentu: 30 % w przypadku komponentu KULTURA w porównaniu z 66 % w przypadku komponentu MEDIA. Dla porównania, roczny wskaźnik powodzenia wniosków dotyczących projektów przedstawionych w ramach komponentu MIĘDZYSEKTOROWEGO jest szczególnie niski i waha się od 23 % w 2021 r. do 24 % w 2022 r.

(i) Rok 2021 – kwestie budżetowe

Roczny program prac na 2021 r. został przyjęty w maju 2021 r., a na promowanie różnorodności i konkurencyjności sektora kultury i sektora kreatywnego w całej Europie przeznaczono około 300 mln EUR[21]. W pierwszym roku na realizację programu przeznaczono łącznie o 60 mln EUR więcej niż w 2020 r., co oznacza wzrost budżetu o 25 %. Pierwszy rok wdrażania był jednak trudny i złożony ze względu na późne przyjęcie rozporządzenia w sprawie programu i pierwszego rocznego programu prac, a także wymóg przełożenia rozporządzenia na konkretne działania. Spowodowało to przyspieszenie rozpoczęcia działań (naborów, procedury selekcji, umów i związanych z nimi płatności).

Ze względu na opóźnienia spowodowane cyklem WRF konieczne było przeniesienie niektórych płatności z 2021 r. na 2022 r. Wydaje się jednak, że ta bezprecedensowa sytuacja nie miała wpływu na zdolność absorpcyjną finansowania programu, w ramach którego wykorzystano wszystkie środki na zobowiązania z przegłosowanego budżetu na 2021 r. Jeśli chodzi o zaproszenia do składania wniosków, w pierwszym roku realizacji opublikowano ich 21 (12 dotacji na projekty i 9 kwot ryczałtowych).

(ii) Rok 2022 – kwestie budżetowe

Finansowanie przewidziane w ramach siedmioletniego budżetu rozłożonego na poszczególne lata skoncentrowano na wstępie, a jedna trzecia puli środków finansowych programu „Kreatywna Europa” została rozdysponowana w ciągu pierwszych dwóch lat trwania programu, co stanowi najwyższy jak dotąd poziom. Roczny program prac na 2022 r. został przyjęty w styczniu 2022 r. z całkowitym budżetem w wysokości około 400 mln EUR[22].

[20] Łączna liczba zaproszeń do składania wniosków opublikowanych w 2021 r. wynosi 21, podczas gdy łączna liczba zaproszeń do składania wniosków opublikowanych w 2022 r. wynosi 46, czyli ponad dwukrotnie więcej niż w roku poprzednim.

[21] Całkowity budżet na 2021 r. (w mln): 298 689 EUR; budżet na 2021 r. przeznaczony na komponent KULTURA: 97 347 EUR; budżet na 2021 r. przeznaczony na komponent MEDIA: 172 609 EUR; na komponent MIĘDZYSEKTOROWY w 2021 r. przydzielono budżet w wysokości 27 732 EUR.

[22] Całkowity budżet na 2022 r. (w mln): 395 332 EUR; budżet na 2022 r. przeznaczony na komponent KULTURA: 134 388 EUR; budżet na 2022 r. przeznaczony na komponent MEDIA: 226 053 EUR; na komponent MIĘDZYSEKTOROWY w 2022 r. przydzielono budżet w wysokości 34 892 EUR.

W 2022 r. na realizację programu przeznaczono łącznie dodatkowo blisko 100 mln EUR, co oznacza wzrost budżetu o 33 % w porównaniu z rokiem poprzednim. W 2022 r. Agencja wykonała około 90 % budżetu, podczas gdy około 10 % wykonano w sposób scentralizowany.

Ze względu na nierówne roczne profile budżetu konieczne było podjęcie wyjątkowych wysiłków w zakresie zarządzania i programowania. W związku z tym, w celu ograniczenia zmienności finansowania i zmniejszenia obciążenia administracyjnego przy zapewnianiu długoterminowego wsparcia, w obu programach prac na lata 2021–2022 wdrożono programowanie wieloletnie. Jeśli chodzi o zaproszenia do składania wniosków, w 2022 r. opublikowano ich 46 (19 dotacji na projekty i 27 kwot ryczałtowych).

(iii) Wyzwania i możliwości w kontekście administracyjnym

Z całkowitej liczby opublikowanych zaproszeń do składania wniosków liczba zaproszeń promujących działania finansowane kwotami ryczałtowymi w porównaniu z działaniami, na które przewidziano dotacje na projekty, jest dość wysoka. Tendencja ta jest jeszcze bardziej widoczna w 2022 r., kiedy to z całkowitej liczby opublikowanych zaproszeń w przypadku 58,7 % przewidziano formułę ryczałtową. Dane te wskazują, że program stopniowo ewoluuje i dąży się w nim do wprowadzenia większych uproszczeń i usprawnienia procedur. Zainteresowane strony podkreśliły wprowadzenie finansowania ryczałtowego jako główną zaletę, ponieważ zmniejsza ono obciążenie administracyjne zarówno na etapie składania wniosków, jak i ich wdrażania. Pomimo wysiłków poczynionych w zakresie uproszczenia i usprawnienia procesów kilku beneficjentów złożyło jednak skargi dotyczące odnowionych procedur składania wniosków i monitorowania, które częściowo nie spełniają celu ułatwienia uczestnictwa. Jest to szczególnie istotne dla mniejszych podmiotów, które mają ograniczone zasoby finansowe i ludzkie. Wiele osób prosiło o dalsze testowanie nowego systemu e-Grant pod kątem łatwości obsługi i kwestii technicznych. Sytuacja ta ma również wpływ na biura programu „Kreatywna Europa”, które zgłosiły wzrost liczby wniosków o znalezienie rozwiązań problemów napotkanych przez wnioskodawców na platformie cyfrowej.

(iv) Wdrożenie komponentu KULTURA w latach 2021–2022

W odpowiedzi na zaproszenia opublikowane w ramach ***komponentu KULTURA*** złożono 1 475 wniosków, na które potrzebny był łączny budżet w wysokości 875 mln EUR na wszystkie działania. Najbardziej konkurencyjnym programem komponentu są europejskie projekty oparte na współpracy, które otrzymały najwyższy w historii budżet na ich realizację. Znajduje to odzwierciedlenie w całkowitej liczbie wniosków w tym roku, która wzrosła o 45 % w stosunku do 2021 r. (169 projektów wybranych z 682 wniosków, co daje ogólny wskaźnik powodzenia na poziomie 26 %). Ogólnie rzecz biorąc, w ciągu dwóch lat w ramach tego programu wsparto 291 projektów opartych na współpracy, przy stabilnej liczbie projektów opartych na

współpracy realizowanych na dużą skalę, podczas gdy liczba projektów na małą skalę również znacznie wzrosła[23].

W ramach działania dotyczącego tłumaczeń literackich w latach 2021 i 2022 wsparcie otrzymało 90 projektów (każdego roku początkowo wybierano około 40 projektów, a dodatkowe pięć dodawano z listy rezerwowej). Projekty te zaowocowały przetłumaczeniem 1 024 książek napisanych przez 815 autorów i przetłumaczonych przez 651 tłumaczy. Książki zostały przetłumaczone z 40 różnych języków na 26 języków docelowych.

W 2022 r. uruchomiono również program mobilności „Culture Moves Europe" realizowany przez trzy lata i podlegający comiesięcznym ocenom. W ramach tego programu, będącego następcą projektu pilotażowego i-Portunus (2018–2022), przyznawane są dotacje na mobilność dla artystów i osób zawodowo związanych z kulturą w 40 krajach objętych programem „Kreatywna Europa". Obejmuje on sektory architektury, dziedzictwa kulturowego, wzornictwa i projektowania mody, tłumaczeń literackich, muzyki, sztuk performatywnych i sztuk wizualnych. Działanie to jest wdrażane przez Goethe-Institut, a na jego realizację w trzyletnim okresie od 2022 do 2025 r. przewidziano budżet w wysokości 21 mln EUR.

W programie „Culture Moves Europe" dostępne są dwa rodzaje dotacji:

- Indywidualny program mobilności (dla osób indywidualnych i grup do pięciu osób[24]). Po pięciu comiesięcznych ocenach wpłynęło 4 665 wniosków złożonych łącznie przez 7 689 osób. Dotacje w wysokości 3,6 mln EUR przyznano 1 802 artystom i osobom zawodowo związanym z kulturą.
- Działanie dotyczące programów rezydencjalnych, skierowane do organizacji i uznanych artystów indywidualnych, którzy regularnie organizują programy dla artystów rezydentów i są zainteresowani goszczeniem artystów i osób zawodowo związanych z kulturą (termin pierwszego zaproszenia upłynął w czerwcu 2023 r.).

(v) Wdrażanie komponentu MEDIA w latach 2021–2022

W odpowiedzi na zaproszenia opublikowane w ramach ***komponentu MEDIA*** wpłynęło łącznie 2 124 wniosków, 929 w 2021 r. i 1 195 w 2022 r. Spośród tych wnioskodawców w 2021 r. 63 % udało się uzyskać finansowanie, a w 2022 r. – 69 %. Duża liczba wnioskodawców w pierwszych dwóch latach świadczy o znacznym zainteresowaniu europejskiego sektora audiowizualnego tym programem. Pomimo spadku wskaźnika powodzenia w 2021 r. komponent MEDIA nadal odgrywa kluczową rolę we wspieraniu wzrostu i odporności sektora. Działania medialne, w ramach których sfinansowano największą liczbę dotacji w 2021 i 2022 r.

[23] Projekty na małą skalę (COOP 1): 82 w 2021 r., 130 w 2022 r., łącznie 212; projekty na średnią skalę (COOP 2): 32 w 2021 r., 27 w 2022 r., łącznie 59; projekty na średnią skalę (COOP 3): 10 w 2021 r., 10 w 2022 r., łącznie 20.

[24] W ramach tego działania oferowane jest wsparcie finansowe dla osób podróżujących od 7 do 60 dni lub dla grup do 5 osób podróżujących od 7 do 21 dni. Nabory odbywają się co roku w okresie od jesieni do wiosny.

obejmują: dystrybucję filmów (482 dotacje), opracowanie katalogów (166 dotacji), współtworzenie (117 dotacji) i festiwale europejskie (92 dotacje).

(vi) Wdrażanie komponentu MIĘDZYSEKTOROWEGO w latach 2021–2022

W odpowiedzi na zaproszenia opublikowane w ramach ***komponentu MIĘDZYSEKTOROWEGO*** wpłynęły około 243 wnioski o finansowanie w wysokości 210 mln EUR. Pierwsze zaproszenie do składania wniosków dotyczących umiejętności korzystania z mediów zostało ogłoszone w 2022 r., w wyniku czego przyznano sześć dotacji, a jedna została odrzucona z powodu niewystarczającego budżetu. Również w ramach tego komponentu przyznano dwie dotacje w następstwie zaproszenia do składania wniosków dotyczących obrony wolności i pluralizmu mediów. Znaczny wzrost liczby zgłaszanych projektów, z 30 w 2021 r. do 54 w 2022 r., odnotowano w zaproszeniach do składania wniosków w ramach partnerstw dziennikarskich. Wskaźnik powodzenia większości zaproszeń w tym komponencie był jednak dość niski – w 2021 r. dotację otrzymało tylko 23 % wnioskodawców, a w 2022 r. – 24 %.

(vii) Realizacja celów programu

W roku 2021 i 2022 ze środków programu udzielono wsparcia na realizację łącznie 1 909 projektów (1 422 w komponencie MEDIA, 441 w komponencie KKULTURA i 46 w komponencie MIĘDZYSEKTOROWYM). W obu latach program zapewnił dotacje dla około 3 860 organizacji (2 146 w komponencie KULTURA, 1 452 w komponencie MEDIA i 262 w komponencie MIĘDZYSEKTOROWYM); z przedstawionych danych wynika, że 73 % beneficjentów komponentu KULTURA to małe organizacje. Pomimo pozytywnych danych zainteresowane strony podkreśliły wyzwania związane z absorpcją i uczestnictwem mniejszych organizacji w programie.

5. Wkład programu w kluczowe wyzwania i priorytety UE

Główne wyzwania UE istotne również dla sektora kultury oraz sektora kreatywnego i audiowizualnego obejmują transformację cyfrową, transformację ekologiczną, długoterminowe skutki pandemii COVID-19, niestabilność geopolityczną spowodowaną rosyjską agresją na Ukrainę oraz autonomię strategiczną UE.

Program „Kreatywna Europa” podejmuje wszystkie wyżej wymienione wyzwania, choć w różny sposób. W rozporządzeniu znajdują się wyraźne odniesienia do transformacji cyfrowej i odbudowy po pandemii, natomiast transformacja ekologiczna i autonomia strategiczna UE są poruszane w znacznie mniejszym stopniu.

W rozporządzeniu nie ma odniesienia do rosyjskiej agresji, ponieważ obowiązywało ono już w momencie rozpoczęcia przez Rosję pełnej inwazji na Ukrainę w lutym 2022 r.; dotyczy to również programów prac na lata 2021 i 2022. Program okazał się jednak bardzo elastyczny i

stabilny, jeżeli chodzi o reagowanie na pilne potrzeby wynikające zarówno z pandemii, jak i z rosyjskiej agresji na Ukrainę. Skutki wojny rosyjsko-ukraińskiej uwzględniono jako jedno z kluczowych wyzwań programu prac na rok 2023. W listopadzie 2022 r. w ramach komponentu KULTURA opublikowano szczegółowe zaproszenie do składania wniosków, w którym przewidziano kwotę w wysokości 5 mln EUR na wsparcie ukraińskich artystów i sektora kultury. Trzy wybrane projekty, w których uczestniczy 16 europejskich i ukraińskich organizacji, oferują elastyczne mechanizmy finansowania i budowania zdolności w następujących trzech obszarach: wsparcie dla artystów i organizacji kulturalnych, integracja przesiedlonych ukraińskich artystów poprzez sztukę oraz odbudowa dziedzictwa kulturowego.

Wyzwania związane z odbudową po pandemii zostały podjęte przede wszystkim w zaproszeniach do składania wniosków na lata 2021–2022 w ramach komponentu KULTURA, w którym to obszarze skutki pandemii były nadal silne. Z kolei wyzwanie związane z autonomią strategiczną UE uwzględniono w komponencie MIĘDZYSEKTOROWYM tylko przez odniesienie do istotnej roli dziennikarzy i mediów w demokracji.

6. Podsumowanie

Analiza przeprowadzona na potrzeby niniejszego sprawozdania opiera się na ograniczonych danych obejmujących dwa lata realizacji programu. Ponadto w momencie sporządzania niniejszego sprawozdania dane wynikające ze wskaźników jakościowych i ilościowych, ustanowionych nowym rozporządzeniem, nie były jeszcze dostępne. W związku z tym możliwe jest jedynie sporządzenie wstępnej oceny programu, a nie dokładnej oceny jego wyników w całym okresie programowania 2021–2027.

Na pierwsze dwa lata realizacji programu ogromny wpływ miało wiele nieoczekiwanych czynników zewnętrznych, które nieustannie oddziaływały na jego rozwój. Pandemia COVID-19 i odbudowa po jej zakończeniu, a następnie wojna napastnicza przeciwko Ukrainie i jej konsekwencje, takie jak wysoka inflacja, zakłóciły cały ekosystem kulturowy w latach 2021 i 2022. Ponadto wdrożenie programu w 2021 r. opóźniło się ze względu na późne przyjęcie jego podstawy prawnej. Pomimo tego scenariusza wczesne wdrożenie programu przebiegło zasadniczo dość skutecznie.

Sprawozdawca z zadowoleniem przyjmuje zdolność reagowania programu na nieprzewidziane wyzwania i jego zdolność do dostosowania się w razie potrzeby. W tym względzie zwiększenie budżetu i wyższe stawki współfinansowania zostały pozytywnie przyjęte przez zainteresowane strony, podobnie jak przedłużenie terminów wielu zaproszeń i związana z tym elastyczność okazana wobec beneficjentów zarówno przez Komisję, jak i EACEA. Sprawozdawca ubolewa jednak, że znaczny wzrost budżetu zostanie częściowo pochłonięty przez wysoką inflację, co może wymagać dalszych dostosowań w pozostałych latach tego cyklu WRF. Wydaje się, że nowo przyjęte środki upraszczające miały jak dotąd pozytywne skutki i powinny być dalej rozwijane.

Sprawozdawca uważa, że kluczowe znaczenie ma wczesne i wiarygodne planowanie zaproszeń do składania wniosków w najbliższej przyszłości, dzięki czemu kandydaci będą mieli więcej czasu na planowanie z wyprzedzeniem. Ponadto należy wdrożyć ulepszenia narzędzi informatycznych wykorzystywanych w programie „Kreatywna Europa”; w szczególności należy dostosować narzędzia informatyczne do różnych rodzajów organizacji ubiegających się o udział w programie.

Ponadto sprawozdawca uważa, że włączenie priorytetów przekrojowych do trzech komponentów jest pozytywnym zjawiskiem. Biorąc jednak pod uwagę fakt, że program został uruchomiony stosunkowo niedawno, a także złożoność oceny oddziaływania społecznego projektów, sprawozdawca zaleca bardziej dogłębne monitorowanie i ocenę tej nowej funkcji. Zapewni to lepsze zrozumienie sposobu funkcjonowania programu w odniesieniu do tego konkretnego aspektu.

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie wdrażania programu „Kreatywna Europa” na lata 2021–2027 (2023/2003(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 167, 173 ust. 3 i 294 ust. 7,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1295/2013 z 11 grudnia 2013 r. ustanawiające program „Kreatywna Europa” (2014–2020)[1],

– uwzględniając wniosek Komisji z 5 maja 2018 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program „Kreatywna Europa” (2021–2027) oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1295/2013 (COM(2018)0366),

– uwzględniając swoje stanowisko w pierwszym czytaniu z 28 marca 2019 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program „Kreatywna Europa” (2021–2027) oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1295/2013[2],

– uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z 12 grudnia 2018 r. „Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program »Kreatywna Europa« (2021–2027) oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1295/2013”[3],

– uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Regionów z 6 lutego 2019 r. „Program »Kreatywna Europa« i nowy europejski program na rzecz kultury”[4],

– uwzględniając sprawozdanie Komisji z 30 kwietnia 2018 r. pt. „Ocena śródokresowa programu Kreatywna Europa (2014–2020)” (COM(2018)0248),

– uwzględniając decyzję wykonawczą Komisji C(2021) 3563 z 26 maja 2021 r. w sprawie przyjęcia programu prac na rok 2021 dotyczącego wdrażania programu „Kreatywna Europa”,

– uwzględniając roczny program prac Komisji na 2021 r. dotyczący wdrażania programu „Kreatywna Europa”,

– uwzględniając decyzję wykonawczą Komisji C(2022) 6138 z 31 sierpnia 2022 r. zmieniającą decyzję wykonawczą C(2021) 3563 w sprawie finansowania programu „Kreatywna Europa” na lata 2021–2023 oraz przyjęcia programów prac na lata 2021 i 2022,uwzględniając roczny program prac Komisji na 2022 r. dotyczący wdrażania

[1] Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 221.
[2] Dz.U. C 108 z 26.3.2021, s. 934.
[3] Dz.U. C 110 z 22.3.2019, s. 87.
[4] Dz.U. C 168 z 16.5.2019, s. 37.

programu „Kreatywna Europa”,

– uwzględniając decyzję wykonawczą Komisji C(2023) 3227 z 5 czerwca 2023 r. zmieniającą decyzję wykonawczą C(2021) 3563 w sprawie finansowania programu „Kreatywna Europa” na lata 2021–2025 oraz przyjęcia programów prac na lata 2021, 2022 i 2023,

– uwzględniając komunikat Komisji z 3 grudnia 2020 r. pt. „Europejskie media w cyfrowej dekadzie – plan działania na rzecz wsparcia odbudowy i transformacji” (COM(2020)0784),

– uwzględniając komunikat Komisji z 22 maja 2018 r. pt. „Nowy europejski program na rzecz kultury” (COM(2018)0267),

– uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego z 14 grudnia 2022 r. w sprawie realizacji Nowego europejskiego programu na rzecz kultury i strategii UE w dziedzinie międzynarodowych stosunków kulturalnych[5],

– uwzględniając rezolucję Rady z 7 grudnia 2022 r. w sprawie planu prac UE w dziedzinie kultury na lata 2023–2026[6],

– uwzględniając swoją rezolucję z 20 października 2021 r. w sprawie europejskich mediów w dekadzie cyfrowej: plan działania na rzecz wsparcia odbudowy i transformacji[7],

– uwzględniając swoją rezolucję z 17 kwietnia 2020 r. w sprawie skoordynowanych działań UE na rzecz walki z pandemią COVID-19 i jej skutkami[8],

– uwzględniając art. 54 Regulaminu, art. 1 ust. 1 lit. e) decyzji Konferencji Przewodniczących z 12 grudnia 2002 r. w sprawie procedury udzielania zgody na sporządzenie sprawozdań z własnej inicjatywy i załącznik 3 do tej decyzji,

A. mając na uwadze, że zebrane dane potwierdzają znaczne zainteresowanie programem ze strony sektora kultury i sektora kreatywnego; mając na uwadze, że wyższe stopy współfinansowania różnych działań w ramach komponentów KULTURA i MEDIA okazały się korzystne z punktu widzenia wspierania ekosystemów kultury i kreatywności, szczególnie w następstwie pandemii;

B. mając na uwadze, że budżet całkowity programu „Kreatywna Europa” na lata 2021–2027 wzrósł o około 68 % w porównaniu z jego poprzednikiem; mając na uwadze, że budżet całkowity został skoncentrowany na wstępie, a jedna trzecia puli środków finansowych została przeznaczona na lata 2021 i 2022, aby zaradzić m.in. skutkom pandemii COVID-19;

C. mając na uwadze, że jedną z głównych nowości programu jest to, że obejmuje on przekrojowe priorytety włączenia społecznego i różnorodności, w szczególności

[5] Dz.U. C 177 z 17.5.2023, s. 78.
[6] Dz.U. C 466 z 7.12.2022, s. 1.
[7] Dz.U. C 184 z 5.5.2022, s. 71.
[8] Dz.U. C 316 z 6.8.2021, s. 2.

równowagi płci, oraz zazieleniania;

D. mając na uwadze, że znaczna liczba beneficjentów i potencjalnych beneficjentów nadal postrzega procedury zarządzania administracyjnego w programie „Kreatywna Europa” (składanie wniosków, ocena i sprawozdawczość) jako bardzo czasochłonne i uciążliwe pomimo wprowadzenia pewnych uproszczeń;

E. mając na uwadze, że w ramach komponentu KULTURA promuje się tworzenie sieci kreatywnych społeczności i wspiera współpracę transgraniczną, ze szczególnym naciskiem na projekty współpracy; mając na uwadze, że w ciągu pierwszych dwóch lat wdrażania program projektów opartych na współpracy okazał się najbardziej konkurencyjny w komponencie KULTURA, zapewniając wsparcie dla 291 projektów;

F. mając na uwadze, że komponent MEDIA odgrywa znaczącą rolę we wspieraniu wzrostu i odporności w sektorze audiowizualnym; mając na uwadze, że w dwuletnim okresie 2021–2022 do udziału w programie zgłosiło się 2 124 wnioskodawców, a średni wskaźnik powodzenia wyniósł 66 %;

G. mając na uwadze, że komponent MIĘDZYSEKTOROWY charakteryzuje się większą liczbą nowości odzwierciedlających nowe cele; mając na uwadze, że działania przekrojowe mające na celu wspieranie sektora mediów informacyjnych stanowią nowy element programu „Kreatywna Europa”;

H. mając na uwadze, że zwiększenie mobilności w europejskim sektorze kultury i sektorze kreatywnym jest szczególnym celem programu realizowanym za pośrednictwem nowego specjalnego programu w komponencie KULTURA;

I. mając na uwadze, że publiczne źródła wsparcia dla ekosystemu audiowizualnego w Europie pochodzą głównie z poziomu krajowego, a komponent MEDIA uzupełnia systemy krajowe dzięki wspieraniu projektów o długotrwałym oddziaływaniu;

J. mając na uwadze, że biura programu „Kreatywna Europa” odgrywają kluczową rolę jako pośrednicy między Komisją, Europejską Agencją Wykonawczą ds. Edukacji i Kultury (EACEA), wnioskodawcami i beneficjentami; mając na uwadze, że ponad 60 % wszystkich wnioskodawców w latach 2021–2022 przed złożeniem wniosku skontaktowało się z lokalnym biurem;

1. podkreśla, że nowa edycja programu „Kreatywna Europa” nadal cieszy się dużym zainteresowaniem w sektorze kultury oraz w sektorze kreatywnym i audiowizualnym, a liczba wniosków otrzymywanych w ramach trzech komponentów rośnie, co skutkuje proporcjonalnym spadkiem wskaźnika powodzenia wniosków;

2. z zadowoleniem przyjmuje reakcję programu na skutki pandemii COVID-19, która poważnie zakłóciła funkcjonowanie sektora kultury i sektora kreatywnego, jeszcze przed rozpoczęciem obecnego programu;

3. podkreśla potrzebę znalezienia równowagi między zharmonizowanymi systemami zarządzania administracyjnego we wszystkich programach UE z jednej strony a szczególnymi potrzebami różnych beneficjentów z drugiej strony; wzywa zatem Komisję i EACEA do zwiększenia starań na rzecz uproszczenia administracyjnych procedur zarządzania programem „Kreatywna Europa” na lata 2021–2027;

4. wzywa Komisję do zaplanowania regularnych wymian w zakresie budowania zdolności z beneficjentami w celu przedstawienia nowych elementów, takich jak nowe wymogi w systemie sprawozdawczości, w tym wyników zgodnych z ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych[9]; podkreśla, że system sprawozdawczości należy ulepszyć, aby korzystanie z niego stało się łatwiejsze;

5. podkreśla kluczowe znaczenie utrzymywania regularnej i, w stosownych przypadkach, ukierunkowanej wymiany z sektorem kultury oraz sektorem kreatywnym i audiowizualnym w celu osiągnięcia korzystnej współpracy; przypomina Komisji o znaczeniu zapewnienia odpowiedniego zaangażowania zainteresowanych stron w przygotowanie przyszłych rocznych programów prac;

6. podkreśla gotowość znacznej liczby beneficjentów do dzielenia się swoimi osiągnięciami i wynikami z sektorem kultury oraz sektorem kreatywnym i audiowizualnym, a także z obywatelami Unii; podkreśla w tym względzie, że platformę udostępnioną w tym celu uznaje się za niezadowalającą, w związku z czym wzywa Komisję do zaangażowania beneficjentów w opracowanie bardziej odpowiedniej platformy;

Budżet

7. podkreśla, że obecny program „Kreatywna Europa”, pomimo znacznie zwiększonego budżetu na lata 2021–2027, jest nadal nadsubskrybowany; wzywa w związku z tym Komisję i państwa członkowskie do znacznego zwiększenia puli środków finansowych programu „Kreatywna Europa” na lata 2028–2034;

8. uznaje pilną potrzebę skoncentrowania wydatków na wstępie w dwuletnim okresie 2021–2022 w celu złagodzenia skutków pandemii COVID-19 i wojny napastniczej Rosji przeciwko Ukrainie; podkreśla jednak szkodliwe skutki, jakie środek ten będzie miał w drugiej połowie cyklu finansowego;

9. wzywa państwa członkowskie i Komisję, aby w obliczu wysokich wskaźników zgłoszeń, a także rosnącej inflacji, która poważnie wpływa na zdolność operacyjną beneficjentów, zapewniły, że nie będzie cięć budżetowych w puli środków przeznaczonych na program w nadchodzących latach budżetowych;

Komponent KULTURA

10. z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie podejścia sektorowego jako nowego elementu komponentu KULTURA uzupełniającego działania horyzontalne; apeluje o jego wzmocnienie poprzez wystarczający przydział środków budżetowych w celu zaspokojenia odpowiednich potrzeb tych sektorów, w przypadku których może być konieczne bardziej ukierunkowane podejście;

11. uznaje, że zwiększone stopy współfinansowania, szczególnie w przypadku projektów na małą skalę opartych na współpracy, są korzystne i ułatwiają udział małych organizacji; w związku z tym wzywa Komisję i EACEA, aby umożliwiły konsorcjom projektowym

[9] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE. Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1.

niezależne określanie sposobu podziału finansowania między partnerów, o ile ogólna stopa współfinansowania ma zastosowanie na poziomie projektu;

12. docenia wysoką jakość wniosków otrzymanych w ramach programu mobilności; wzywa w związku z tym Komisję do zapewnienia równowagi geograficznej, a także do zwiększenia udziału krajów, które są niedostatecznie reprezentowane;

13. wzywa Komisję do szerszego promowania programu Culture Moves Europe wśród szerszej społeczności, przy pomocy i wsparciu wszystkich biur programu „Kreatywna Europa”, poprzez działania komunikacyjne i informacyjne skierowane w szczególności do mniej reprezentowanych krajów i sektorów, a także artystów z niepełnosprawnościami;

14. podkreśla pozytywne oddziaływania ekologicznych i rodzinnych dopłat uzupełniających wdrożonych w ramach programu mobilności, które stanowią konkretny przykład tego, w jaki sposób program może w większym stopniu sprzyjać włączeniu społecznemu; wzywa zatem Komisję, aby rozważyła zastosowanie tego podejścia w innych działaniach programu „Kreatywna Europa”;

15. przyjmuje z zadowoleniem zwiększenie finansowania europejskich platform promujących wschodzących artystów w ramach komponentu KULTURA i podkreśla pozytywne oddziaływanie, jakie wywarło ono na różnorodność dzięki zwiększeniu widoczności artystów i ich dzieł na skalę międzynarodową; wzywa zatem Komisję do dalszego rozwijania tego działania poprzez zapewnienie odpowiedniego finansowania i promocję;

16. apeluje o przyjęcie bardziej strategicznego i zorientowanego sektorowo podejścia do sektora muzycznego, opartego na wynikach działania przygotowawczego Music Moves Europe; podkreśla w tym względzie znaczenie regularnego, zorganizowanego dialogu między sektorem muzycznym a Komisją;

17. podkreśla znaczenie specjalnego działania Europejskiej Stolicy Kultury jako katalizatora kulturalnej i gospodarczej rewitalizacji miast; podkreśla potrzebę dodatkowego finansowania tego specjalnego działania w celu pokrycia dodatkowych kosztów poniesionych w wyniku długoterminowych skutków pandemii COVID-19 i rosnącej inflacji; wzywa zatem Komisję do zwiększenia finansowania nagrody im. Meliny Mercouri, na którą od kilku lat przeznacza się 1,5 mln EUR;

Komponent MEDIA

18. uznaje, że komponent MEDIA pozostaje głównym europejskim instrumentem zapewniającym strategiczne wsparcie dla niezależnego sektora audiowizualnego, który składa się głównie z małych i średnich przedsiębiorstw;

19. uznaje pozytywny wpływ ukierunkowanych środków wprowadzonych w ramach komponentu MEDIA w celu poszerzenia udziału krajów o różnych zdolnościach audiowizualnych i wzmocnienia współpracy transgranicznej;

20. podkreśla kluczową rolę programów wsparcia dystrybucji filmów europejskich i sprzedaży filmów europejskich w przyczynianiu się do utrzymania różnorodności kulturowej europejskiego sektora audiowizualnego dzięki zwiększeniu transgranicznego

obiegu europejskich filmów; podkreśla zatem, że kluczowe jest utrzymanie odpowiedniego finansowania obu programów;

21. podkreśla, że rozporządzenie w sprawie programu „Kreatywna Europa” na lata 2021–2027 sprzyja wspieraniu działań związanych z tworzeniem sieci kontaktów dla profesjonalistów z branży audiowizualnej, w tym twórców; podkreśla, że działanie to nie zostało jeszcze wdrożone, w związku z czym wzywa Komisję do terminowego wdrożenia specjalnego działania mającego na celu wspieranie działań związanych z tworzeniem sieci kontaktów i współpracy w ramach audiowizualnego łańcucha wartości;

22. z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie specjalnego działania mającego na celu wspieranie rozwoju gier wideo i treści immersyjnych, które wzbudziło znaczne zainteresowanie w tym sektorze; wzywa Komisję do wspierania kulturalnego i kreatywnego wymiaru tego sektora dzięki uwzględnieniu jego specyfiki przy opracowywaniu powiązanych zaproszeń do składania wniosków;

23. podkreśla, że rosnąca inflacja na wysoce konkurencyjnym rynku audiowizualnym ma wpływ na koszty produkcji; w związku z tym wzywa Komisję do podniesienia pułapów finansowania w celu zapewnienia wsparcia dla przemysłu audiowizualnego w ramach komponentu MEDIA;

Komponent MIĘDZYSEKTOROWY

24. ubolewa, że działania zaprogramowane w komponencie MIĘDZYSEKTOROWYM miały największe opóźnienia pod względem wdrażania, zwłaszcza w 2021 r., ze względu na nowości wprowadzone w tym komponencie;

25. zauważa, że zaproszenia do składania wniosków dotyczących partnerstw dziennikarskich i umiejętności korzystania z mediów przyciągnęły największą liczbę wniosków w latach 2021–2022, co podkreśla pilną potrzebę wsparcia europejskiego sektora mediów;

26. zauważa, że niski wskaźnik powodzenia wniosków w komponencie MIĘDZYSEKTOROWYM, pomimo ogólnie wysokiej jakości złożonych wniosków, wskazuje na duże zapotrzebowanie na wsparcie finansowe, którego niestety nie można zaspokoić z obecnej puli środków finansowych;

°

° °

27. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji i krajowym biurom programu „Kreatywna Europa”.

ZAŁĄCZNIK: WYKAZ PODMIOTÓW LUB OSÓB, OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA OTRZYMAŁ INFORMACJE

Poniższy wykaz sporządzono na zasadzie dobrowolności na wyłączną odpowiedzialność sprawozdawcy. Przy sporządzaniu sprawozdania sprawozdawca otrzymał informacje od następujących podmiotów lub osób:

PODMIOT
CED Kultur, Niemcy
Relais Culture Europe, Francja
CEPI, Europejskie Stowarzyszenie Producentów Audiowizualnych
EFAD, Stowarzyszenie Dyrektorów Europejskich Agencji Filmowych
EuroCinema
Europa Distribution
EPC, Europejski Klub Producentów
FERA, Zrzeszenie Reżyserów Europejskich
FIAD, Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń Dystrybutorów i Wydawców Filmowych
Stowarzyszenie Autorów Audiowizualnych
UNIC, Międzynarodowa Unia Kin
APA, Associazione Produttori Audiovisivi
CAE, Culture Action Europe
IETM, międzynarodowa sieć dla sztuk performatywnych
Bozar
British Council
EIBF, Europejska i Międzynarodowa Federacja Księgarzy
FEP, Federacja Wydawców Europejskich
EFA, Europejskie Stowarzyszenie Festiwali
Klaster Europejski „Sztuka i Niepełnosprawność”
EWC, Europejska Rada Pisarzy
organizacja Future of Religious Heritage
ECSA, Europejskie Stowarzyszenie Kompozytorów i Autorów Piosenek
EMC, Europejska Rada Muzyczna
LiveEurope
Live DMA
IMPALA, Stowarzyszenie Niezależnych Producentów Muzycznych
PEARLE, Live Performance Europe